

УДК 351.773.137

В. В. Черкаська,
к. держ. упр., докторант Міжрегіональної академії управління персоналом

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТВАРИННИЦТВА ЯК СКЛАДОВИЙ ЕЛЕМЕНТ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

V. Cherkaska,
PhD Public Administration, specialty, PhD of the Interregional academy of management a personnel

SUSTAINABLE LIVESTOCK DEVELOPMENT AS AN INTEGRAL PART OF THE AGRARIAN SECTOR

Визначено, що важливими чинниками для вирішення проблеми розвитку молочного скотарства є: не-врегульованість економічних відносин у ланцюжку "сільськогосподарський виробник — молокоперероб-на промисловість — оптова та роздрібна торгівля", в результаті чого на частку виробників припадає 38% від роздрібної ціни на молоко; недостатня державна підтримка молочного скотарства.

Запропоновано для досягнення встановленого параметра необхідно посилити роботу за такими на-прямами: зміцнення племінної бази молочного скотарства; збільшення виробництва молока і прискоре-ний розвиток молочного скотарства області; реалізація заходів з регулювання ринку молока.

Зазначено, що досягнення цих цільових показників можливо через: надання субсидій на утримання маточного поголів'я молочної худоби в племінних заводах і племрепродукторах за затвердженими став-ками; підвищення ставок субсидій на закупівлю племінного молодняку; надання субсидії на закупівлю насіння бугаїв-плідників молочних порід.

Запропоновано використовувати субсидії за рахунок коштів обласного бюджету на відшкодування ча-стини витрат на сплату відсотків за кредитами, отриманими в українських кредитних організаціях: на ре-алізацію інвестиційних проектів з будівництва, модернізації та реконструкції тваринницьких комплексів (ферм); на придбання племінних сільськогосподарських тварин; на придбану техніку й устаткування для заготовки кормів, доїння і змісту молочного скотарства.

It was determined that important factors for solving the problem of development of dairy cattle are: the unregulated economic relations in the chain "agricultural producer — dairy industry — wholesale and retail trade", resulting in the share of producers accounting for 38% of the retail price of milk; Insufficient state support for dairy cattle breeding.

Proposed to achieve the established parameter it is necessary to strengthen work in the following directions: strengthening tribal basis of dairy cattle breeding; Increase in milk production and accelerated development of dairy cattle in the region; Realization of measures on the regulation of the milk market.

It is noted that achievement of these target indicators is possible through: granting of subsidies on keeping the mother stock of dairy cattle in breeding plants and breeders at the approved rates; Raising rates for subsidies for the purchase of breeding youngsters; Granting a subsidy for the purchase of seeds of breeders of dairy breeds.

It is proposed to use subsidies from the regional budget for the reimbursement of part of the cost of paying interest on loans received in Ukrainian lending organizations: for the implementation of investment projects for the construction, modernization and reconstruction of livestock farms (farms); For the acquisition of breeding farm animals; On purchased machinery and equipment for the procurement of feed, milk and dairy cattle stock.

Ключові слова: аграрний сектор, розвиток молочного скотарства, сільськогосподарський виробник, роздрібна ціна, субсидії, кошти обласного бюджету, реконструкція тваринницьких комплексів.

Keywords: agrarian sector, development of dairy cattle, agricultural producer, retail price, subsidies, regional budget funds, reconstruction of livestock complexes.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ Й ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ТА ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Реалізація заходів передбачає значно повніше і збалансованіше використовувати наявні в області ресурси землі, худоби, робочої сили, кормових та інших ресурсів, технологічне оновлення галузі з метою підвищення її стійкості і конкурентоспроможності. При цьому буде зроблено істотний внесок у вирішення проблеми розвитку територій аграрного сектору.

Породний склад змінився в бік високопродуктивних генотипів молочної худоби, реалізуються сучасні технологічні рішення по заготівлі кормів, годівлі, утриманню та доїння.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ, У ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ

Дослідженням проблеми сталого розвитку тваринництва та удосконалення кредитних відносин в аграрній сфері займаються вчені Батюк Л., Кравченко О., Латинін М., Шibaєва Н., Онегіна В. та інші.

У своїх працях вчені зазначають, що залежно від ролі аграрного сектору в економіці різних країн та особливостей організації економічних відносин, кожна країна створювала свої особливі інтегровані системи кредитного забезпечення галузі.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є формування системи сталого розвитку тваринництва як складового елементу аграрного сектора та розробка пропозицій вирішення проблемних питань зумовила актуальність даної статті.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Розміри субсидій на утримання маточного поголів'я м'ясної худоби за системою "корова — теля" нами пропонується розраховувати за ставкою на одну корову за умови отримання до відбирання у віці 6—7 місяців здорового теляти, з урахуванням якості худоби та рівня племінної роботи [5, с. 79]. Підтримка надається племінним сільськогосподарським організаціям.

Таким чином, прискорений розвиток молочного скотарства і збільшення виробництва молока в області слід розглядати як проблему державного значення, рішення якої дозволить у перспективі, задовольнити попит на молоко і молочні продукти за рахунок власного виробництва [1, с. 30].

Для модернізації галузі молочного скотарства як великого постачальника молока в перспективі область має в своєму розпорядженні усі необхідні передумови:

— достатні площі земельних угідь і пасовищ для виробництва високоякісних кормів;

— створення умов сільськогосподарським і іншим товаровиробникам агропромислового комплексу для інвестування в модернізацію і технічне переозброєння виробництва;

— апробовані в провідних районах області технології інтенсивного молочного тваринництва;

— високопродуктивні породи молочної худоби інтенсивного типу.

Головними перешкодами для сталого розвитку молочного тваринництва та успішної реалізації потенціалу молочної продуктивності є:

— недостатня розвиненість племінної бази, низьке охоплення контролем продуктивності (20% по області замість оптимальних 50—60%);

— низький вихід телят у розрахунку на 100 корів (78 голів);

— мала чисельність племінної худоби молочного напряму продуктивності (5,2% замість 15);

— недостатній рівень оцінки і використання видатних бугаїв-виробників;

— низька питома вага ферм з сучасними технологіями і обладнанням (близько 19%);

— відсутність економічної мотивації реалізації наявних в області можливостей прискореного розвитку молочного скотарства;

— недостатній рівень кормів за якістю, що призводить до незбалансованості раціонів годування тварин за поживними речовинами;

— залежність функціонування галузі від природно-кліматичних умов [6, с. 24].

Важливими чинниками для вирішення проблеми розвитку молочного скотарства є:

а) неврегульованість економічних відносин у ланцюжку "сільськогосподарський виробник — молокопереробна промисловість — оптова та роздрібна торгівля", в результаті чого на частку виробників припадає 38% від роздрібною ціни на молоко;

б) недостатня державна підтримка молочного скотарства [3].

Об'єктивна необхідність участі держави в розвитку молочного скотарства та виробництва молока обумовлена:

— соціальною значимістю молока як необхідного для здоров'я нації продукту харчування, найбільш доступного за ціною;

— біологічними особливостями великої рогатої худоби в порівнянні з скоростиглими галузями (птахівництво, свинарство), в силу яких виробничий цикл отримання корови становить 24—28 місяців;

— необхідністю технологічної модернізації існуючих і будівництва нових ферм для корів і молодняка [2, с. 230].

Створення з боку держави економічних і технологічних умов сталого розвитку галузі молочного ого скотарства області, згідно з нашими розрахунками, дозволить збільшити обсяги виробництва молока.

Для досягнення встановленого параметра необхідно посилити роботу за наступними напрямками:

— зміцнення племінної бази молочного скотарства;

— збільшення виробництва молока і прискорений розвиток молочного скотарства області;

— реалізація заходів з регулювання ринку молока.

Досягнення цих цільових показників можливо через:

— надання субсидій на утримання маточного поголів'я молочного худоби в племінних заводах і племрепродукторах за затвердженими ставками;

— підвищення ставок субсидій на закупівлю племінного молодняка;

— надання субсидії на закупівлю насіння бугаїв-плідників молочних порід.

Державне регулювання ринку молока покликане згладити сезонні коливання цін через:

— проведення закупівельних інтервенцій по сухому молоку; участь у закупівельних інтервенціях в період сезонного падіння цін на сире молоко і збільшення виробництва сухого молока (травень — липень) протягом 4 років, що дозволить скоротити сезонний дисбаланс попиту і пропозиції на молочному ринку і підвищити закупівельні ціни на сире молоко;

— збільшення частки молочних товарів, вироблених сільськогосподарськими товаровиробниками, в загальному обсязі реалізації цієї продукції в власних фірмових магазинах, на ярмарках по розширеній реалізації продуктів харчування;

— організацію додаткових торгових точок з продажу молочної продукції [4].

ВИСНОВКИ

Рішення основних завдань розвитку молочного скотарства буде забезпечено виконанням комплексу заходів:

— придбання племінного молодняка молочних порід, насіння племінних биків, племінних бугаїв-плідників;

— надання диференційованих субсидій на утримання маточного поголів'я молочної худоби в племінних заводах і репродукторах;

— надання субсидій на покупку і зміст бугаїв виробників;

— надання субсидій на закупівлю поліпшеного молоньяка;

— надання субсидій на закупівлю насіння бугаїв-плідників молочних порід;

— створення центрів з надання сервісних послуг в області відтворення великої рогатої худоби;

— надання субсидій на заходи з розвитку молочного скотарства;

— проведення інтервенцій на ринку сухого молока;

— зміцнення кормової бази і поліпшення якості кормів;

— компенсація частини витрат на придбання кормозаготівельної техніки і обладнання для молочного тваринництва і переробки молока;

— будівництво внутрішньогосподарських доріг, підключення до електронісів та мереж водопостачання тваринницьких комплексів (ферм);

— створення заставного (гарантійного) фонду муніципальними утвореннями за рахунок коштів муніципальних бюджетів для отримання субсидії з обласного бюджету на підвищення кваліфікації кадрів;

— кредитів на реалізацію заходів щодо розвитку молочного скотарства;

— підготовка, підвищення кваліфікації і закріплення кадрів.

Субсидії за рахунок коштів обласного бюджету на відшкодування частини витрат на сплату відсотків за кредитами, отриманими в українських кредитних організаціях:

— на реалізацію інвестиційних проектів з будівництва, модернізації та реконструкції тваринницьких комплексів (ферм);

— на придбання племінних сільськогосподарських тварин;

— на придбану техніку й устаткування для заготовки кормів, доїння і змісту молочного скотарства.

Реалізація розроблених заходів з розвитку м'ясного і молочного скотарства сприятиме досягненню стратегічної мети розвитку агропромислового комплексу: "Підвищення вироблення вітчизняної сільськогосподарської продукції на основі фінансової стійкості і модернізації сільського господарства і успішного розвитку пріоритетних підгалузей сільського господарства" і рішення тактичних завдань "Розвиток пріоритетних галузей тваринництва" і "Розвиток сільських територій".

Література:

1. Дацій Н.В. Світовий досвід становлення і розвитку громадянського суспільства і соціальної держави / Н.В. Дацій // Вісник Національного університету цивільного захисту України: зб. наук. пр. — Х.: Міськдрук, 2015. — Вип. 4 (1). — С. 25—34.

2. Kravchenko Olha. Harmonization of agricultural production is the basis of sustainable development of socioeconomic system of Ukraine / Information aspects of socio-economic systems' development edited by Aleksander Ostenda and Tetyana Nestorenko [Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts] / O. Kravchenko — Katowicah: Katowice School of Technology. — 2016. — P. 228—237.

3. Латинін М.А. Теоретичні підходи щодо визначення механізму державного регулювання розвитку аграрного сектора економіки України / М.А. Латинін // Державне управління: теорія та практика: Електронний наук. фаховий журн. — 2005. — № 2 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.academy.kiev.ua/ej2/txts/galuz/05lmaseu.pdf>

4. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/7644>

5. Shibaeva Natalia Modifications of forms and methods of government regulation of economy as factor for stable economic development / Information aspects of socio-economic systems' development edited by Aleksander Ostenda and Tetyana Nestorenko [Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts] / N. Shibaeva, T. Baban. — Katowicah: Katowice School of Technology. — 2016. — P. 77—85.

6. Onegina Viktoriya. Taxes and investment allocation / Information aspects of socio-economic systems' development edited by Aleksander Ostenda and Tetyana Nestorenko [Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts] / V. Onegina. — Katowicah: Katowice School of Technology. — 2016. — P. 22—29.

References:

1. Datsii, N.V. (2015), "World experience of the formation and development of civil society and social state", *Visnyk Natsional'noho universytetu tsyvil'noho zakhystu Ukrainy*, vol. 4 (1), pp. 25—34.

2. Kravchenko, O. (2016), Harmonization of agricultural production is the basis of sustainable development of socioeconomic system of Ukraine. Information aspects of socio-economic systems' development edited by Aleksander Ostenda and Tetyana Nestorenko [Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts]. Katowicah: Katowice School of Technology, pp. 228—237.

3. Latynin, M.A. (2005), *Teoretychni pidkhody schodo vyznachennia mekhanizmu derzhavnoho rehuliuвання rozvytku ahrarnoho sektora ekonomiky Ukrainy* [Theoretical approaches to determine the mechanism of government regulation of agrarian sector Ukraine]. *Derzhavne upravlinnia: teoriia ta praktyka* — Public administration: theory and practice, vol. 2, available at: <http://www.academy.kiev.ua/ej2/txts/galuz/05lmaseu.pdf> (Accessed 10 Jan 2018).

4. Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine (2013), *Stratehiia rozvytku ahrarnoho sektoru ekonomiky Ukrainy na period do 2020 roku* [The development strategy of the agricultural sector of Ukraine till 2020], available at: <http://minagro.gov.ua/node/7644> (Accessed 10 Jan 2018).

5. Shibaeva, N. and Baban, T. (2016), "Modifications of forms and methods of government regulation of economy as factor for stable economic development. Information aspects of socio-economic systems' development edited by Aleksander Ostenda and Tetyana Nestorenko", *Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts, Katowice School of Technology*, pp. 77—85.

6. Onegina, V. (2016), "Taxes and investment allocation. Information aspects of socio-economic systems' development edited by Aleksander Ostenda and Tetyana Nestorenko", *Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts, Katowice School of Technology*, pp. 22—29.

Стаття надійшла до редакції 31.01.2018 р.